

За результатами проведення діагностики прийняття інших (за шкалою Р. Фейя) ми маємо такі результати:

середній рівень прийняття інших: 6 клас – 49% учнів; 8 клас – 59% учнів; високий рівень прийняття інших: 6 клас – 19% учнів; 8 клас – 23% учнів; низький рівень прийняття інших: 6 клас – 32% учнів; 8 клас – 18% учнів;

Основні висновки. Перевіривши та проаналізувавши результати діагностики слід зробити висновок, що більшість підлітків спрямовані на спілкування саме у 8 класі, в той час як низький рівень прийняття інших у більшості дітей, які знаходяться у 6-му класі. Це може бути пов'язано з початком підліткового віку, перебудовою організму і його ускладненням, більш складною навчальною програмою в середній школі, порівняно з початковими класами.

Всі результати методик були підтверджені за допомогою бесіди та спостереження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Власова О.І. Педагогічна психологія: навч. посіб. Київ: Либідь, 2005. 400 с.
2. Максименко С.Д. Генетична психологія учіння людини. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2017. 206 с.
3. Піроженко Т.О., Соловійова Л.І. Ціннісні орієнтації дитини у дорослому світі: навч. - метод. посіб. Київ : Видавничий дім „Слово”, 2016. 248 с.
4. Шатирко Л.О. Експериментальна традиція психології навчання в Україні. Київ : Видавничий дім „Слово”, 2017. 325 с.

Ірина СТРАТУЛАТ,

студентка 4 курсу

факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Науковий керівник: **Ірина ЧЕРЕЗОВА,**

к.психол.н., доцент (БДПУ)

ПРОФЕСІЙНО-ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА

Актуальність. В умовах розвитку сучасної вищої освіти в Україні пріоритетна увага надається підготовці нової генерації кадрів – конкурентноспроможних фахівців на ринку праці. Однією з передумов вирішення цього важливого і складного завдання є подальше удосконалення компетентності майбутніх психологів, зокрема, через опанування експертною діяльністю у галузі психологічної експертизи.

Ступінь досліджуваності проблеми. Методологічні та теоретичні основи експертної діяльності розробляли С. Айвазян, А. Брушлинський, Д. Леонтєв. Є. Макаренко, М. Ожеван, В. Прорвич, В. Татенко, Ю. Швалб та ін. Професійний контент діяльності психолога-експерта досліджувався такими вченими, як: Б. Смирнов, О. Землянська, Л. Коростильова, І. Мамайчук, Л. Ребуха та ін.

Мета методи дослідження – висвітлення професійно-етичних принципів діяльності психолога у галузі психологічної експертизи.

Дослідження проблеми передбачало використання загальнонаукових методів пізнання: теоретичний аналіз і синтез, класифікація, систематизація та узагальнення.

Сутність дослідження. У своїй діяльності експерту-психологу необхідно дотримуватися низки основних вимог як до проведення експертного обстеження, так і до використання отриманих результатів, адже він має справу з таким складним об'єктом пізнання і дослідження, яким є людина.

Робота експерта-психолога підпорядковується наступним професійно-етичним принципам:

– відповідальність – необхідність відповідати за зміст, інтерпретацію і висновок психологічного обстеження; забезпечення достовірності, валідності й надійності використовуваних методик; дотримання конфіденційності у роботі з інформацією та результатами експертизи; виконання роботи у визначений термін;

– компетентність – реалізація посадових функцій психолога, чітке уявлення про свої права й обов'язки, досконале володіння психологічним інструментарієм, співробітництво психолога із замовником на зацікавленій і компетентній основі, фахове спілкування, володіння практичними вміннями та навичками;

– неупередженість – об'єктивна позиція психолога, що не залежить від суб'єктивної думки або вимог третіх осіб; використання інструментарію і технологій, адекватних цілям роботи, особливостям об'єкта дослідження та реальним можливостям;

– етична і юридична правомірність психологічного дослідження – відповідність статусу й освітнього рівня психолога існуючим етичним і правовим нормам.

Окрім зазначених вище принципів, робота експерта має бути:

– системною, тобто враховувати причинно-наслідкові, функціональні та інші зв'язки досліджуваних явищ;

– експерт має обирати засоби і методи дослідження, застосування яких не призведе до погіршення ситуації чи до неконтрольованого впливу на неї (принцип мінімізації інтервенції);

– експерт не повинен бути особисто зацікавленим у тому чи іншому результаті експертизи (принцип незалежності);

– експерт має бути кваліфікованим, тобто знати стандартні підходи до розв'язання схожих проблем і володіти методиками збирання потрібної інформації (принцип професіоналізму);

– експерт має дотримуватися завдань експертизи, збирати інформацію, корисну для прийняття рішень (принцип практичної спрямованості).

Основні висновки. Експерт є професіоналом найвищого рівня, чий авторитет та сумлінність не викликає жодних заперечень та сумнівів. Подібний вид діяльності вимагає розвинених професійних якостей психолога, спеціальної підготовки та самовдосконалення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Швалб Ю.М. Методология и теория экспертной деятельности: психологические аспекты., К.: «Основа», 2013. 240 с.
2. Колесникова Г.И. Психологическое консультирование. Ростов-на-Дону, 2004., 288 с.

Олексій ЦИГАНОК,

студент 2 курсу

факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Наук. керівник **Олена КОЛПАКЧИ,**

старший викладач (БДПУ)

ВПЛИВ ТВОРЧОЇ УЯВИ НА НАВЧАЛЬНУ ДІЯЛЬНІСТЬ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА

Актуальність теми. Проблема виховання творчої особистості, яка здатна генерувати нові ідеї, приймати сміливі рішення, знаходити вихід із нестандартних ситуацій і відходити від шаблонного мислення, стає суспільним замовленням та актуальною вимогою сьогодення. Відповідно до цього, виникає необхідність культивування творчості і креативності молодшого школяра, що дасть змогу вплинути на його навчальну діяльність.

Ступінь досліджуваності проблеми. Проблема уяви являється однією з найбільш значущих в психології. Вплив на розвиток творчих здібностей у пізнавальній, емоційно-вольовій, комунікативно-мовленнєвій, художній, ігровій сферах стали предметом наукового пошуку А.М. Богуш, Л.А. Венгера, О.В. Запорожця, Р.А. Іванкова, Г.С. Костюка, І.І. Карабаєвої, В.С. Мухіної, Т.М. Титаренко, О.С. Ушакова тощо. Однак, не дивлячись на те, що в останній час інтерес до цієї теми зростає, вона залишається мало дослідженою.

Мета дослідження: теоретично дослідити вплив уяви на навчальну діяльність молодшого школяра.

Сутність дослідження. Молодший шкільний вік кваліфікується як найбільш сприятливий для розвитку творчої уяви, фантазії. Ігри, розмови дітей відображають силу їхньої уяви, можна навіть сказати, буйство фантазії. Крім того, відбувається активний розвиток відтворюючої уяви. У дітей молодшого шкільного віку розрізняють кілька видів уяви. Вона може бути репродуктивна (створення образу предмета за його описом) і творча (створення нових образів, що вимагають відбору матеріалу відповідно до задуму).

Добре відомі події дитина прагне зобразити правдиво, як буває в житті. У багатьох випадках зміна дійсності викликається незнанням, невмінням складно, послідовно зобразити події життя. У свідомості молодшого школяра мирно уживаються конкретні знання і будуються на їх основі захоплюючі фантастичні образи.

В.С. Мухіна зазначає, що в молодшому шкільному віці дитина у своїй уяві вже може створювати найрізноманітніші ситуації. В ігрових заміщеннях одні предмети формуються іншими, уява переходить і в інші